

## ROZHOVOR S VĚROU JANÍKOVOU, PROM. HIST.

### ***Proč jste se rozhodla pro studium historie na Filozofické fakultě UK?***

Většinou, u mě to tak aspoň bylo, vyšel zájem o historii z rodiny a potom ze školy. Moji oba rodiče byli ze Žižkova z velmi chudého prostředí a vždycky se tam hodně spolkařilo. Bylo tam zejména hodně dělnických spolků. A otcova rodina se ve spolkové činnosti a v osvětové práci vůbec velice angažovala. V rodině byla také velká knihovna včetně řady historických věcí. Já jsem se poměrně brzy s touto literaturou začala seznamovat.

Na gymnáziu (chodila jsem do Dejvic, rodiče se sem přestěhovali, byla to tehdy nová čtvrť) mě pak velice ovlivnila profesorka, která nás měla na dějepis. Byla to Marie Píthová, matka pozdějšího ministra Petra Píthy. Ona nás ovlivnila i morálně, ráda na ni vzpomínám, byla to dobrá profesorka. A zájem o osvětovou činnost u mne začal mezi septimou a oktávou, kdy v roce 1950 byla uspořádaná prázdninová akce pro učné (tzv. dar Gottwalda hornickým učňům). Spočívalo to v tom, že sem sváželi hornické učně z celé republiky a provázeli se po Praze. Organizačně to měl na starosti tehdy tzv. CIS (Cestovní informační služba), pak se to jmenovalo PIS. A protože by to sami nezvládli, tak se obrátili i na školy, jestli by se ve vyšších ročnících nenašli lidé, kteří by chtěli provázet po Praze. Já jsem se přihlásila a pak během celého vysokoškolského studia jsem pak prováděla po Praze.

Po maturitě jsem se přihlásila na filozofickou fakultu, velmi brzy se změnila na filozoficko-historickou a filologickou a začala jsem studovat jednooborovou historii. A už při přijímacím pohovoru jsem hovořila o tom, že bych se chtěla věnovat osvětové činnosti. Na to jsem kladla větší důraz než na vědeckou činnost. A je zajímavé, že když jsem po pěti letech končila, tak prof. Václav Husa, vedoucí mé diplomové práce, měl pro mě umístěnku na Krajský národní výbor v Hradci Králové na kulturní referát. Jenže se to nezrealizovalo, on mi jednou řekl „Bože, co jste to udělala“, protože já jsem se vdala a přišlo dítě a zůstala jsem po studiích doma.

Já jsem ale nikdy nebyla dost disponovaná pro vědeckou práci. Byla jsem z generace žen, která byla ještě jinak vychovaná. To si asi nedovedete představit. Byly tam jistě ženy, které se tomu věnovaly, ale spíše to bylo výjimečné.

### **Kdo z pedagogů Vás zaujal, na koho vzpomínáte?**

Byla jich celá řada. Vzpomínám na tehdy odborného asistenta „obávajícího“ Františka Grause, měl nás nejen na přednášky, ale také na semináře, což bylo horší, protože měl vysoké nároky a dost bazíroval na práci s prameny. Pak tam byl Josef Polišenský, ten už byl docent. Později jsem s ním spolupracovala v České národní radě, když byl předsedou Evžen Erban. Erban se rád prezentoval jako „kulturträger“, ale byl opravdu vzdělaný. A když se připravoval na nějakou cestu nebo měl zahraniční návštěvu, tak se na to připravoval a vždycky mě vyslal a často jsem se obracela na Josefa Polišenského s žádostí o různé podklady.

Dále vzpomínám na Miladu Paulovou, která přednášela byzantologii, staříčského profesora Pertolda na srovnávací religionistiku a potom na přednášky o husitství Františka Kavky a Josefa Macka. A pochopitelně na Oldřicha Říhu s jeho „žraloky imperialismu“.

Pokud jde o seminář prof. Václava Husy, chodili jsme tam asi tři a konal se individuálně. Pamatuji si, že jsem dělala seminární práci dohromady s Pepíkem Petráněm, asistentem prof. Husy.

Pokud jde o téma mé diplomové práce, bylo vypsáno prof. Husou a já jsem si vybrala *Hospodářské a sociální poměry na panství Chlumec nad Cidlinou v době selského povstání v Čechách roku 1775*. Téma tehdy zapadalo do okruhu Husova zájmu o poddanská hnutí.

S tématem diplomové práce souvisela i moje archivní praxe. Během studií jsem byla na archivní praxi dvakrát. Nejprve to bylo v Chlumci nad Cidlinou v patrimoniálním archivu. Tam jsem pořádala rodinný archiv Kinských. Následující rok jsem byla v Kuksu, tehdy se dělaly svozy velkostatkových archivů do center, jedno z těch center byl Kuks. Tam jsem byla po čtvrtém ročníku.

### **Jak jste se dostala do Státního ústředního archivu v Praze?**

K archivnictví jsem se vrátila v roce 1958, kdy byla na Hradě celostátní archivní výstava, a já jsem se přihlásila, že bych chtěla zase dělat průvodce po té archivní výstavě. Při té příležitosti jsem se ucházela o místo v archivu. Tehdy byly hodně špatné platové poměry, byli jsme mladá rodina, neměli jsme vůbec nic a byli jsme rádi, že jsme vůbec sehnali nějaké bydlení. Prostě, musela jsem do práce. Já jsem se obrátila na archiv, oni odpověděli, že to zváží a budou mě tzv. kádrovat. A to kádrování trvalo dva roky. A pak jednoho dne přišel kádrovák Skula z Archivní správy za naší matkou (my už mezitím bydleli jinde), že by měli zájem, abych nastoupila. Já jsem to zvážila a řekla jsem si, že je to přece jen

východisko k nějaké další existenci. Já jsem měla do té doby jen takové příležitostné místo. A tak jsem opravdu do archivu nastoupila na podzim v roce 1960. Bylo to do prvního oddělení, které mělo tehdy materiály od roku 1918 do tehdejší současnosti. To nás hodně pracovní zatěžovalo, byli jsme jako stěhovací parta, protože tehdy se sestěhovávaly materiály z ústředních institucí a ukládalo se to v Břevnově. Oddělení mělo vedení v Loretě, kde byly starší materiály po roce 1918, a novější písemnosti se vozily do Břevnovského kláštera.

### ***Můžete zavzpomínat na Vaši práci v tehdejší I. oddělení Státního ústředního archivu?***

Když jsem přišla, byla jsem tři měsíce na zapracování. Vedoucím oddělení byl tehdy Jiří Života, brzy odešel na Archivní správu a po něm byl vedoucím František Štěpán. Ten ale asi během tří let odešel do archivu ÚV KSČ a přišla Irena Malá. Já jsem hned po nástupu rovnala nějaké šileně nezáživné věci, to vůbec nevím, co bylo. A pak jsem hned po Novém roce přišla na Břevnov a dostala jsem první samostatný úkol. Byl to malý fondík, který se jmenoval Ženská národní rada. Je to fond organizace založené v roce 1922 v čele s Františkou Plamínkovou, poslankyní Národně socialistické strany, zaměřené na ženské emancipační hnutí. Organizace pak byla v roce 1942 zrušena a rozpuštěna a funkcionářky byly pronásledovány. Byla to vůbec první věc, kterou jsem dělala. Franta Štěpán mi tehdy trošičku poradil, ale jinak jsem na to byla sama. Myslím, že ten inventář za moc nestál, byl hodně neprofesionální. Ale tehdy se kladl důraz na rychlost a zpracované metry.

A potom, když jsem to skončila, byla vytvořena skupina Helešicová – Janíková – Uhlířová a pořádali jsme Úřad říšského protektora. Jak to bylo dál, si už moc nepamatuji. Víím jen, že Václav Král, v tehdejší době známý historik, měl o fond velký zájem a hodně v tom bádala, ale to už šlo mimo mne.

### ***Patřila do Vaší pracovní náplně rovněž předarchivní péče?***

Ano, chodila jsem na ministerstvo vnitřního obchodu. Tam byl spisový a skartační plán a myslím si, že to tam poměrně dost klapalo. Když jsem tam přišla, byly balíky seřazené podle let a podle spisových značek a já jsem namátkou otevřela balík a zjišťovala, jestli mi tam nedávají něco jiného, ale jinak to běželo hladce. Ve Státním ústředním archivu jsem se skartacemi neměla jinou zkušenost než takovouto jednoduchou. Až později jsem si skartací užila, když jsem byla v České národní radě a ještě později jako důchodce, kdy se všechno proskartovávalo, aby byl postaven fond Česká národní rada.

### ***Na které kolegy ráda vzpomínáte, kdo Vás ovlivnil?***

Zase jich byla celá řada. Kromě kolegů z archivu jsem přišla do styku i s pracovníky Archivní správy. Ta nad námi měla dohled, vím, že docházeli i za námi na Břevnov, protože samozřejmě pořádání Úřadu říšského protektora bylo sledováno. Vzpomínám si na dr. Šambergera, to byl podle mne vzdělaný a kultivovaný člověk, pak na dr. Václava Šolleho. A pak si vzpomínám na Františka Rajtoralu, který tam chodil, to byl velmi příjemný a hodný člověk. Později jsem se s ním radila i v období, kdy jsem byla v České národní radě, často se na něj obracela, vždy mi vyšel vstříc. Ráda na něj vzpomínám.

### ***Koncem 60. let jste odešla do Národního shromáždění, jak k tomu došlo?***

Když v roce 1967 kancelář Národního shromáždění sháněla vedoucího archivu, tak se obrátila na Archivní správu a Archivní správa ten požadavek postoupila také do Státního ústředního archivu a já jsem si řekla, že se o to pokusím. Měla jsem k tomu i své osobní důvody. Tak jsem se tam šla představit a tenkrát mě přijal tajemník předsednictva Národního shromáždění a řekl mi, že to místo je už obsazené. Že ho Archivní správa obsadila Františkem Cigánkem, ale jestli chci nastoupit a netrvám na vedení archivu, tak by mě přijali na práci právě s dokumenty předsednictva. Měli tam tehdy v archivu dvě pracovnice, ne moc kvalifikované, neměly ani odbornější průpravu. Takže mým úkolem by bylo starat se o materiály předsednictva, aby v tom byl pořádek a šlo je kdykoli vyhledat.

Nastoupila jsem v roce 1968 a díky tomu, že jsem chodila do plenárních schůzí, měla jsem určitý přehled o aktuálním dění. Ale přece jen jsem neměla takovou funkci, abych se dostala k nějakému rozhodovacímu procesu. Hned na jaře se začalo jednat o federaci, o zákonu o přípravě federativního uspořádání Československé socialistické republiky; ten byl přijat 24. 6. 1968, byl to zákon 77/1968 Sb. Tam bylo stanoveno, že Česká národní rada bude politická reprezentace českého národa a bude přispívat k naplnění zákona o československé federaci, který byl pak přijat 28. 10. 1968. V zákoně bylo řečeno, že Národní shromáždění rozhodne o počtu členů a zároveň zvolí na své schůzi 150 členů, částečně dle návrhu Ústředního výboru Národní fronty ČSR. Opravdu 10. 7. 1968 byla první schůze, tam byl zvolen předseda České národní rady, to byl Čestmír Císař. A bylo vytvořeno pět pracovních komisí. Ty byly: státoprávní (vedl prof. Jičínský), ekonomická (Veltruský), kulturní (Kříž), správní (Kempný, ten se potom později do České národní rady vrátil) a organizační (Zdeněk Hejzlar). Organizační komise měla navrhnout statut a jednací řád ČNR.

Kanceláři Národního shromáždění byl předložen návrh, že ti pracovníci, kteří chtějí jít do nově vytvářené kanceláře ČNR, mohou přejít a bude to jakoby převodem (čili neustále platil pracovní poměr). Tenkrát mě vyhledala sekretářka sekretáře, později se tomu říkalo vedoucí Kanceláře České národní rady, což byl dr. Zdeněk Vácha. Ta jeho sekretářka za mnou přišla, jestli bych nechtěla s nimi jít a dělat archiv ČNR. A protože bych tam byla samostatný pracovník, tak jsem řekla, že přejdu. Bylo to zřejmě moje štěstí, protože kdybych nepřešla, byla bych pravděpodobně vyakčněna společně s Františkem Cigánkem. Kdežto tady jsem byla vyakčněna jen částečně a udržela jsem se v práci. Přešla jsem tam k 1. 2. 1969.

### ***Jak proběhlo vybudování archivu České národní rady?***

Kancelář ČNR měla koncem roku 1968 dvanáct pracovníků. Tam dělal každý všecko. Už 1. 12. 1968 přišla pracovnice na spisovou službu. Česká národní rada získala přiklepnutý palác, kde sídlí dnes poslanecká sněmovna. Bylo to původně sídlo senátu, pak po válce to měly různé instituce, třeba ministerstvo zdravotnictví, ale naposledy tam sídlila oblastní stranická škola. Místnosti byly vyklíženy jen postupně, nejprve hlavní sál, aby měli poslanci kde zasedat. Ostatní kanceláře se vyklížely pomalu, rohová kancelář v prvním patře byla určena pro předsedu a nad tím rohová kancelář pro vedoucího kanceláře dr. Váchu. Ten měl pak vedle sebe dlouhou konferenční místnost a tam byl dlouhý konferenční stůl. A když mě tam přijali, tak tam byl rozsyp archivních materiálů, prostě halda materiálu z roku 1968 a i nové aktuální. Ovšem vedle toho existovala spisovna centrální, která fungovala od začátku. Tam se ukládal písemný styk s venkem (korespondence). Přes spisovnu přicházely zejména různá stanoviska a názory z ministerstev, úřadů, vědeckých ústavů apod., které sloužily k odborné přípravě jednání orgánů ČNR. Tato stanoviska a podklady pak byly přidávány k materiálům ze schůzí. Tak to bylo od počátku.

Když jsem přišla, musela jsem se rozhodnout, čím vlastně začnu. Tak zaprvé jsem věděla, že musím zpracovat ten rozsyp, oddělit nové materiály od období, kdy byla Česká národní rada jen poradním orgánem, a pak období, kdy se stala zákonodárným sborem ČSR. A když mě dr. Vácha přijímal, tak mi řekl: „podívejte se, já od Vás budu chtít jedinou věc, jinak si to udělejte, jak chcete jako archivář. Ale od Vás budu chtít, že když budu potřebovat materiál (jednotlivinu), tak abych ji měl do půlhodiny na stole. A to si zaříďte, jak chcete“. Měla jsem vlastně dva šéfy – Archivní správu, která na mě dohlížela metodicky, a pak šéfa kanceláře, protože jsem byla úředník. A z toho vyplývaly i další povinnosti jako například organizační příprava materiálů do pléna a docházení na plenární schůze. V poměrně krátké době, když byl vypracován definitivní organizační řád

kanceláře, bylo vytvořeno archivně-dokumentační oddělení a knihovna, to byli tři lidé, tomu jsem šéfovala až do reorganizace v 80. letech.

### ***Jaké byly Vaše hlavní úkoly?***

Mým hlavním úkolem bylo zpracovávání materiálů z orgánů České národní rady. Rozhodla jsem se, že zachovám metodiku, která byla zavedena v Národním shromáždění. Bylo to osvědčené a také jak jinak to zpracovat. Pořádala jsem to podle jednotlivých orgánů, podle schůzí a dělila jsem to na menší celky, a to na volební období. A podle volebních období jsem dělala i inventáře, ta období se přece jen trochu společensko-politicky lišila, tak to bylo docela rozumně rozdělené. Vyhotovila jsem k vyhledávání dvě pomůcky. To byl rejstřík systematický, který rozděloval celou materii podle resortů, uvnitř se to dělilo na takové podskupiny, a potom věcný rejstřík, který se týkal hlavně předsednictva a pléna. U pléna to nebylo tak potřeba, ale u předsednictva ano, protože tam byla řada nejrůznějších organizačních záležitostí, a ty by mně vypadly ze systematického rejstříku.

Docela dobrá spolupráce byla s Archivní správou, která vykonávala nad naším archivem metodický dohled, pravidelně ke mně chodil dr. Karel Nývlt, žádné třetí plochy tam nebyly. V 70. letech vydali pokyn, že se musí dělat spisové a skartační řády, takže já jsem vytvořila organizační řád archivu, spisový řád a plán, ten se týkal hlavně centrální spisovny, a pak skartační řád a plán.

Když nastoupil do čela ČNR po Evženu Erbanovi Josef Kempný v roce 1981, tak se říkalo, že udělá velké organizační změny. Kupodivu, pokud jde o kancelář, držel se v prvním období zpátky, také do toho přišlo stěhování, bylo to složité, nebyli jsme ani na jednom místě. Když potom odešel vedoucí kanceláře dr. Klumpar do důchodu, Kempný si tam přivedl dr. Cholevu. A tehdy začala reorganizace kanceláře a chtěli také všechny archivní normy nově zpracovat. Na mě bylo udělat nově skartační a spisové plány. Původně, protože jsem se jim nezdála politicky dost košer, a patřila jsem k těm původním zaměstnancům – osmašedesátníkům, přivedli si nějakého právníka. Ten si vzal dva měsíce dovolenou, nevěděl o tom vůbec nic a odevzdal tak šílený paskvil, že to vůbec nebylo možné. A tehdy jsem šla za předsedkyní ROH a řekla jsem, že to není možné podle toho pracovat. On to opsal z několika dalších řádů, ale vůbec to nebylo souvislé. Nevím, jak to udělali, ale nakonec jsem ten řád udělala já a sloužil až do 90. let.

### ***Byly nějaké druhy archiválií, které archivu unikaly?***

Každý orgán měl stranickou skupinu (plénium, předsednictvo apod.), tam se všechny materiály předjednávaly a udělalo se stanovisko, kde se předjednálo

usnesení. Tyto materiály stranických skupin přes nás vůbec nešly, šlo to rovnou na ÚV KSČ. Další skupinu tvořily příruční spisovny předsedy a místopředsedů. Ve spisovně předsedy, kterou mu spravovala sekretářka, kde se také ukládalo podle čísel jednacích a chronologicky, jsem sem tam dělala skartaci podle jejího návrhu. Byly to nejbanálnější materiály. Velkou skartaci této spisovny, která nám byla protokolárně předána do archivu, jsem dělala pak už jako důchodce s vyznačením do protokolů, co jsem skartovala. Spisovny místopředsedů byly ukládány podle stranické příslušnosti (lidovci i socialisti dávali na své politické sekretariáty). Porady klubů se odbyvaly na stranické půdě, ne v ČNR, takže i materiály jsou ve stranických archivech.

### ***Jaký byl postoj vedení České národní rady vůči archivu?***

Například Evžen Erban si uvědomoval důležitost archivu. On měl ke mně celkem hezký vztah, já si na něj nemohu stěžovat, ale on by býval rád, abych dělala jakousi kroniku ČNR. To ale nebylo možné, mě nepřipustili jako vyškrtnutého straníka k rozhodujícím jednáním. Já jsem sem tam sedla a na stroji jsem něco napsala, ale nebylo to nic jiného, než co projednávalo plénium. Já jsem k žádným materiálům nedostala, ani jsem se o to moc nezajímala, protože bych se dostala do nepřijemné situace. Musela jsem neustále lavírovat.

### ***Bylo možné využívání archiválií pro badatelskou potřebu?***

Badatelská agenda byla jen ze strany kanceláře nebo úřadů. V pozdější době se stávalo, že z právnické nebo filozofické fakulty přišli studenti na konzultaci kvůli diplomové práci. Ale že by přišel badatel do archivu, to nebylo myslitelné. Podléhalo to zvláštní ochraně i lhůtě tehdy 50 let.

### ***Jaké měl archiv prostory?***

Strašně stísněné. Když probíhala v 80. letech rekonstrukce budovy, udělala jsem předtím kategorizaci, kategorie II byla uložena mimo v Suchdole a někde v Masné ulici ve sklepě. A měla jsem malý kumbál, kde jsem měla složené nejdůležitější materiály, protože to bylo potřeba. Bylo tam málo místa a já musela připravovat materiály do pléna, ČNR tehdy zasedala mimo budovu ve Sjezdovém paláci, vše se muselo vozit. Když to po skončení schůze přivezli, tak mi to složili a já jsem lezla po zemi, abych to dala dohromady. Po rekonstrukci jsme dostali dvě pěkné místnosti.

Materiál byl původně uložen ve Sněmovní 4, potom byl na několika místech a potom po rekonstrukci zase ve Sněmovní 4. V roce 1998 se stěhoval naposledy

do Sněmovní 1, kde je uložen ve dvou pěkných místnostech. A když byl naposledy stěhovaný, tak ho dali do nových krabic, a také oddělili kopie a vyskartovali je. Já jsem předtím držela dvě paré, abych mohla půjčovat z kopie, protože jinak by se to rozchvátilo.

### ***Věnovala jste se rovněž zpracování archiválií?***

Když jsem se vrátila jako důchodce, tak jsem nejprve vyskartovala všechny tajné spisy. Musela jsem se podvolit platným předpisům a ta skartace znamenala psaní rozsáhlých protokolů. Tajné jsem vyskartovala z let 1969-1989. Nám chodilo vše mnohokrát, to byly tajné informace pro poslance v jednom paré, které byly uloženy ve zvláštní tajné spisovně.

Potom jsem dělala takový přehled oběhu písemností v poslanecké sněmovně. Já jsem rozuměla oběhu v kanceláři a dělala jsem takový podklad pro oddělení informatiky, aby věděli, jak to nastavit elektronicky.

Pokud jde o zpracování, udělala jsem několik inventářů podle platné metodiky. Zpracovala jsem znovu rok 1968 (v roce 1999), potom leden 1969 – listopad 1971. V tomto období je ta kooptace poslanců v 5. schůzi v roce 1969 (v roce 2000), další 1971–1976 (v roce 2001). Zároveň se mnou pracovala kolegyně Mgr. Šuchmová, která dělala prozatímní inventární seznam pro léta 1976–1981. Já jsem navázala normálním inventářem pro období v červnu 1981 – květen 1986 (v roce 2005). V archivu pak mají prozatímní inventární seznamy pro období 1986–1990 a 1990–1992. Pro každý inventář jsem vypracovala náležité kapitoly úvodu (vývoj hospodářsko-politické a sociální situace, takový historický úvod, dále zprávu o Kanceláři ČNR a jejich úkolech, o personálních a organizačních změnách v kanceláři, archivní charakteristiku (manipulace materiálů, jejich uložení, jejich obsah a způsob inventarizace) a inventární seznam, přičemž inventární jednotkou byla schůze. A k tomu byl udělaný věcný rejstřík s odkazy na inventární jednotky a číslo bodu jednání. U každé schůze byly body jednání a ke každému bodu jsou zařazeny příslušné podklady. U některého bodu třeba nebylo nic. Pak je seznam zkratk a jako příloha složení vlády ČSR, protože personální změny ve vládě ČSR provádělo předsednictvo ČNR.

### ***Zmínila jste počítačové zpracování, jak bylo na materiály ČNR aplikováno?***

Na aplikaci výpočetní techniky v archivu ČNR jsem se podílela v počáteční fázi. Když se začalo mluvit o tom, že by se měly ve státní správě více využívat počítače, to bylo na začátku 80. let, tehdy to organizovala kancelář předsednictva



federální vlády. Tehdy se na mě obrátili, zda bych mohla vytipovat klíčová slova o naší matérii (tezaurus klíčových slov). Psala jsem o tom také článek do Archivního časopisu (*Počítačové zpracování systematického rejstříku k písemnostem ze schůzí České národní rady, Archivní časopis 38, 1988, s. 11–17*).

Když pak přišel do čela ČNR Josef Kempný, měl různé modernizační nápady. Tehdy také obstarali elektronické psací stroje s pamětí a já jsem tehdy zkoušela, jak by vypadal inventární seznam, kdybych ho začala psát na tomto stroji, a dělala jsem si vlastní tezaurus klíčových slov. Kam jsem pokročila, už nevím, asi jsem to předala po mém odchodu do penze své nástupkyni. Byla to asi slepá cesta, ale byl to zajímavý pokus. Třídilo to chronologicky a podle klíčových slov.

### ***Jaký měly na Vaši práci události roku 1989?***

Nikdo si nedovede představit, jak to tehdy v České národní radě vypadalo. Byla to stále personálně omezovaná kancelář, protože byla politicky až druhořadá. Byla snaha stále omezovat počet pracovníků. Pak se to najednou změnilo, Česká národní rada na sebe strhla polovinu federální moci, zatímco Federální shromáždění oslabilo.

Tehdy šla schůze za schůzí, trvaly do noci, i v jednu hodinu v noci mě přivezli domů... Ze začátku jsem tam byla úplně sama. Za vedení kanceláře dr. Cholevou bylo zrušeno samostatné oddělení a archiv byl začleněn do organizačního odboru. Já si nemůžu stěžovat, protože vedoucí mi rovnou řekl, „půjdeš za stejný plat a já Tě zaštitím. Já Ti do ničeho nebudu mluvit“. Tak to asi vypadalo od poloviny 80. let. V roce 1989 se pak hrozně zvýšilo pracovní tempo. Nebylo hlasovací zařízení, věčně se musely počítat hlasy. Na mně bylo, abych sehnala ze sekretářek pomoc na služby, abych dohlédla, aby počítaly dobře, protože neustále na nás útočili, že špatně počítáme. Byl rozdíl třeba dvou hlasů, čili i politicky to bylo nepříjemné. Jednalo se tak, že se přerušila schůze, začala jiná, pak se vrátili k té původní a ke všemu bylo potřeba dát dohromady podkladové materiály a museli jsme přesně vědět, kdy která schůze začala a končila, protože podle toho byly materiály řazeny. Bylo nutné, aby se dokumenty zachovaly a aby se našly, když bylo potřeba. Každý říkal, že je sabotuje kancelář, která je ještě pod vlivem starých struktur.

To byla hrozná doba mého života, do toho ještě přišly rodinné problémy... Pak přišla paní Šuchmová a já jsem v roce 1991 šla do důchodu. Pak jsem nastoupila jako brigádnice, to už byla jiná doba, ale ten začátek byla divočina.

### ***Vybrala byste si znovu povolání archivářky?***

Musím říci, že bych si vybrala nějakou oblast, kde je více práce s lidmi. Tu historii bych si určitě ponechala jako koníčka, nebo bych pracovala i v té osvětě, ale do archivnictví vlastního bych asi nešla.

*Rozhovor se uskutečnil dne 20. června 2012  
v bytě prom. hist. Věry Janíkové v Praze-Dejvicích.*

***Rozhovor vedli Josef Žabka a Jan Kahuda.***